

Sygn. akt VIII Pz 73/15

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2015r.

Sąd Okręgowy – Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Teresa Kalinka

Sędziowie: SSO Patrycja Bogacińska - Piątek

SSR del. Renata Stańczak (ref.)

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2015r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa R. D.

przeciwko Poczcie Polskiej Spółce Akcyjnej w W.

o zadośćuczynienie

na skutek zażalenia pozwanego na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 postanowienia Sądu Rejonowego VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

z dnia 3 lipca 2015r. **w sprawie** sygn. akt VI P 273/14

postanawia:

oddalić zażalenie

(-) SSO Patrycja Bogacińska - Piątek (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del. Renata Stańczak (ref.)

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 lipca 2015r. Sąd Rejonowy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G., uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia

12 czerwca 2015r. (sygn. akt VI P 273/14), w zakresie w jakim obciążono powódkę kosztami zastępstwa procesowego pozwanej w kwocie 2.400 zł. W punkcie drugim tego postanowienia Sąd odstąpił od obciążenia powódki kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia o kosztach Sąd I instancji odwołał się do zasad rozstrzygania o kosztach procesu ustanowionych w art. 102 k.p.c., tj. do zasady pozwalającej w szczególnie uzasadnionych wypadkach na odstąpienie od obciążania strony przegrywającej kosztami procesu.

Argumentując swoje rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu Sąd Rejonowy podniósł, że powódka jest osobą schorowaną, podlegającą ciąglemu leczeniu i rehabilitacji, na które w całości poświęca otrzymywaną rentę. Dalej Sąd Rejonowy wskazał na subiektywne przekonanie powódki co do zasadności swojego roszczenia, z którego zrezygnowała niezwłocznie po otrzymaniu obiektywnej opinii biegłego, która w sposób jednoznaczny nie potwierdzała jej stanowiska

procesowego. Sąd Rejonowy uznał zatem, że skoro powódka niezwłocznie wycofała pozew ze zrzeczeniem się roszczenia, a nadto jest w niekorzystnej sytuacji finansowej i życiowej, to zostały spełnione przesłanki zawarte w art. 102 k.p.c., pozwalające na odstąpienie od obciążenia powódki kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej.

W dniu 6 sierpnia 2015r. pozwana złożyła zażalenie, zaskarżając powyższe postanowienie jedynie w zakresie zawartego w punkcie 2 orzeczenia o kosztach. Pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia i zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów procesu oraz kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia pozwana podniosła, że przepis art. 102 k.p.c. nie konkretyzuje w żaden sposób pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, ale wskazanie w tym przepisie na dopuszczalność odstąpienia od zasady odpowiedzialności za wynik procesu jedynie w wypadkach wyjątkowych wyłącza możliwość stosowania wykładni rozszerzającej.

W ocenie pozwanej Sąd Rejonowy nie zbadał całokształtu okoliczności w rozpoznawanej sprawie i nie wykazał, aby wystąpiły okoliczności nadzwyczajne umożliwiające Sądowi zastosowanie art. 102 k.p.c.

W dalszej części pozwana podniosła, że szczególnymi okolicznościami o których mowa w art. 102 k.p.c., nie są z pewnością subiektywne przekonanie powódki o zasadności swoich racji, jak również jej sytuacja materialna, której faktycznie nie wykazała.

W odpowiedzi na zażalenie powódka wniosła o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazała, że jej jedynym źródłem utrzymania jest niewysoka renta, z której musi pokrywać znaczne koszty leczenia i rehabilitacji, nie jest zatem w stanie ponieść kosztów zastępstwa procesowego pozwanej. Do odpowiedzi na zażalenie dołączyła również kopie: decyzji ustalającej wysokość jej renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia, a także faktur i rachunków potwierdzających jej wydatki na lekarstwa i odbyte rehabilitacje lecznicze. Z dokumentów tych wynika, że jej renta wynosi miesięcznie do wypłaty kwotę 1.027,42 zł, natomiast koszty związane z leczeniem kształtują się na średnim poziomie kilkudziesięciu złotych, a dodatkowo kilkakrotnie poniosła koszty leczenia sanatoryjnego w kwotach od 359 zł do 1.750 zł.

Sąd Okręgowy Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. zważył:

Zażalenie pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak stanowi art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z kolei w myśl § 3 wskazanego przepisu w związku z art. 99 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach.

W myśl natomiast art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Zacytowany wyżej przepis art. 102 k.p.c. urzeczywistnia zasadę słuszności i jako wyjątkowy, stanowiący wyłom w zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu - nie podlega wykładni rozszerzającej i wyklucza uogólnianie, a może być stosowany jedynie w zależności od konkretnego wypadku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 października 1976r. sygn. IV Pz 61/76, LEX nr 7856, postanowienie Sądu Najwyższego z 16 lutego 1981r. sygn. IV Pz 11/81, LEX nr (...)).

Wbrew stanowisku żalącego, w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy wykazał, że po stronie powódki zachodzą "szczególne okoliczności", które uzasadniały zwolnienie jej z obowiązku ponoszenia kosztów zastępstwa procesowego przeciwnika mimo przegrania sprawy w całości.

Art. 102 k.p.c. daje Sądowi możliwość całkowitego lub częściowego odstąpienia od obciążania strony przegrywającej kosztami procesu. Sąd nie jest zobligowany do zastosowania tego przepisu a jedynie ma taką możliwość, po rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy. Sądy posiadają swobodę kształtowania orzeczeń o kosztach procesu, a więc i kosztach zastępstwa procesowego, samodzielnie decydują czy na gruncie konkretnej sprawy zachodzą owe "szczególne okoliczności" o jakich mowa w powoływanym wyżej przepisie pozwalające na odstąpienie od obciążania strony przegrywającej kosztami postępowania.

Jak wskazał Sąd Najwyższy „zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego” (postanowienie

z 14 stycznia 1974r., II CZ 223/73, LEX nr 7379, postanowienie Sądu Najwyższego

z 13 października 1976r. sygn. IV Pz 61/76, LEX nr 7856, postanowienie Sądu Najwyższego

z 16 lutego 1981r. sygn. IV Pz 11/81, LEX nr 8307).

Taką wyjątkową okolicznością jest tu sytuacja materialna powódki, która z niewysokiej renty musi się utrzymać, a dodatkowo ponieść niemałe, jak na jej dochody, koszty leczenia. Nadto była ona zmuszona pokryć koszty kilkukrotnych pobytów na leczeniu rehabilitacyjnym, które opiewały na kwoty od 359 zł do 1.750 zł. Oczywiście jest zatem, że nie była ona w stanie ich pokryć jednorazowo ze skromnej renty i tym samym koniecznym było rozłożenie płatności na większą ilość miesięcy.

Należy w tym zakresie podzielić pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z dnia 8 kwietnia 2015r. w sprawie III AUa 754/14 (LEX nr 1680009), gdzie wskazano, że zakwalifikowanie konkretnego przypadku jako "szczególnie uzasadnionego" wymaga rozważenia całokształtu okoliczności sprawy, łączących się z charakterem żądania poddanego pod osąd, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego. Kwestia zastosowania art. 102 k.p.c. pozostawiona jest orzekającemu sądowi z odwołaniem się do jego kompetencji, bezstronności, doświadczenia

i poczucia sprawiedliwości. Ocena w tym zakresie ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności i może być podważona przez sąd wyższej instancji w zasadzie jedynie wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa. Podobnie zresztą wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 czerwca 2015r. w sprawie I ACa 37/15 (LEX nr 1771332).

W ocenie Sądu Okręgowego do takich szczególnych okoliczności w niniejszej sprawie należy też zaliczyć przedmiot sporu, którym było zadośćuczynienie w związku ze stanem zdrowia spowodowanym ciężkimi warunkami pracy powódki. Powódka nie miała wiedzy medycznej, zatem obiektywnie mogła być przekonana, że do pogorszenia jej stanu zdrowia doszło na skutek oddziaływania niekorzystnych warunków środowiska pracy. Po wyjaśnieniu tej kwestii przez biegłego lekarza sądowego, powódka niezwłocznie uznała niezasadność swojego roszczenia i cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia. W tym zakresie Sąd Okręgowy orzekający w niniejszej sprawie w pełni akceptuje pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 18 marca 2015r. w sprawie I ACa 1783/14 (LEX nr 1679915), gdzie podkreślono, iż podstawę do zastosowania art. 102 k.p.c. mogą stanowić jedynie obiektywne lub racjonalnie zobiektywizowane okoliczności sprawy, w szczególności jeśli wskazują na usprawiedliwione przekonanie strony o przysługującym jej roszczeniu lub słuszności zarzutów. Do wypadków szczególnie uzasadnionych w rozumieniu art. 102 k.p.c. można także zaliczyć sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu sądu. Taki zaś szczególny charakter ma powództwo o zadośćuczynienie na tle błędów lekarskich, gdy stan zdrowia uzasadnia przekonanie strony o słuszności jej żądania, a odpowiedzialność pozwanego może wykluczyć dopiero szczegółowe badanie i opinia specjalisty.

W oparciu o powyższe ustalenia, uznając bezzasadność zarzutów podniesionych

w zażaleniu, Sąd Okręgowy w Gliwicach na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł o jego oddaleniu.

(-) SSO Patrycja Bogacińska - Piątek (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del. Renata Stańczak (ref.)

Sędzia Przewodniczący Sędzia